

PROGRAMMA VIJFDE NATIONAAL DELTACONGRES | 6 NOVEMBER 2014

	9.00	10.00	10.20	11.00	11.15	12.15	12.30	13.15	14.00	15.00	15.30	16.00	16.15	18.00	
CENTRAAL	Registratie en ontvangst	Welkom Opening ochtendprogramma	Hoe nu verder?	Deltaparade				Lunch	Opening middag-programma	Deltaparade				Begin borrel	Deltadrankjes en -hapjes
VERZAMELPUNT EXCURSIE		▲ KLIK OP DE PROGRAMMAONDERDELEN VOOR EEN UITGEBREIDE OMSCHRIJVING													
STAND DELTAPROGRAMMA OP DELTAPARADE															
DOME 1											essie ssing e adaptatie				
DOME 2											essie ssing				
DOME 3											essie ssing delta				
DE DROOGCABINE											essie ssing gheid				
WACHTKAMER 1											essie				
WACHTKAMER 2											essie ssing gebied				
WACHTKAMER 5											essie				
WACHTKAMER 6						maatregelen en slimme combinaties				maatregelen en slimme combinaties	maatregelen en slimme combinaties				
HOUTWAGEN						Breakoutsessie Evacuatie bij grote overstromingen				Breakoutsessie Evacuatie bij grote overstromingen	Breakoutsessie Evacuatie bij grote overstromingen				
						Breakoutsessie Rol van ontwerpen in het Deltaprogramma				Breakoutsessie Rol van ontwerpen in het Deltaprogramma	Breakoutsessie Rol van ontwerpen in het Deltaprogramma				

PROGRAMMA VIJFDE NATIONAAL DELTACONGRES | 6 NOVEMBER 2014

	9.00	10.00	10.20	11.00	11.15	12.15	12.30	13.15	14.00	15.00	15.30	16.00	16.15	18.00	
CENTRAAL +	Registratie en ontvangst	Welkom Opening ochtendprogramma	Hoe nu verder? +	Deltaparade				Lunch	Opening middag-programma +	Deltaparade				Begin borrel +	Deltadrinkjes en -hapjes
VERZAMELPUNT EXCURSIE +				Excursie Ruimtelijke adaptatie +					Excursie Ruimtelijke adaptatie +						
STAND DELTAPROGRAMMA OP DELTAPARADE +				Meet & Greet met de deltacommissaris					Meet & Greet met de deltacommissaris						
DOME 1 +					Breakoutsessie Deltabeslissing Ruimtelijke adaptatie +				Breakoutsessie Deltabeslissing Ruimtelijke adaptatie +		Breakoutsessie Deltabeslissing Ruimtelijke adaptatie +				
DOME 2 +					Breakoutsessie Deltabeslissing Zoetwater +				Breakoutsessie Deltabeslissing Zoetwater +		Breakoutsessie Deltabeslissing Zoetwater +				
DOME 3 +					Breakoutsessie Deltabeslissing Rijn-Maasdelta +				Breakoutsessie Deltabeslissing Rijn-Maasdelta +		Breakoutsessie Deltabeslissing Rijn-Maasdelta +				
DE DROOGCABINE +					Breakoutsessie Deltabeslissing Waterveiligheid +				Breakoutsessie Deltabeslissing Waterveiligheid +		Breakoutsessie Deltabeslissing Waterveiligheid +				
WACHTKAMER 1 +					Breakoutsessie Beslissing Zand +				Breakoutsessie Beslissing Zand +		Breakoutsessie Beslissing Zand +				
WACHTKAMER 2 +					Breakoutsessie Deltabeslissing IJsselmeergebied +				Breakoutsessie Deltabeslissing IJsselmeergebied +		Breakoutsessie Deltabeslissing IJsselmeergebied +				
WACHTKAMER 5 +					Breakoutsessie Ruimtelijke maatregelen en slimme combinaties +				Breakoutsessie Ruimtelijke maatregelen en slimme combinaties +		Breakoutsessie Ruimtelijke maatregelen en slimme combinaties +				
WACHTKAMER 6 +					Breakoutsessie Evacuatie bij grote overstromingen +				Breakoutsessie Evacuatie bij grote overstromingen +		Breakoutsessie Evacuatie bij grote overstromingen +				
HOUTWAGEN +					Breakoutsessie Rol van ontwerpen in het Deltaprogramma +				Breakoutsessie Rol van ontwerpen in het Deltaprogramma +		Breakoutsessie Rol van ontwerpen in het Deltaprogramma +				

Welkom

Dagvoorzitter & deltacommissaris

Helga van Leur is niet alleen weervrouw bij het RTL Nieuws, maar heeft ook passie voor het klimaat, duurzaamheid en gedrag. Met het geven of begeleiden van inspiratiesessies helpt ze burgers, overheden, maatschappelijke instellingen en ondernemers om samen verder te bouwen aan een gezonde en zonnige toekomst.

Wim Kijken is per 1 februari 2010 door het kabinet benoemd tot deltacommissaris, regeringscommissaris voor het Deltaprogramma. Hij maakt jaarlijks, in overleg met alle betrokkenen, het voorstel voor het Deltaprogramma.

LOCATIE CENTRAAL

TIJD 10.00

Opening ochtendprogramma

Het verleden ontmoet de toekomst

Jaap Schoof is projectleider van het Oral Historie Project van het Watersnoodmuseum. Vanaf de opening is hij bestuurlijk betrokken bij het Watersnoodmuseum. Jaap Schoof maakte de watersnoodramp mee op een Zeeuwse boerderij.

Nina ter Horst is Jeugdijkgraaf van Nederland en vertegenwoordigt Waterschap Zuiderzeeland in het Nationaal Jeugdwaterschapsbestuur. In het Nationaal Jeugdwaterschapsbestuur vervult Nina de rol van voorzitter. Dit bestuur heeft als doel om meer jongeren te interesseren voor de waterwereld en de waterschappen.

LOCATIE CENTRAAL

TIJD 10.00 - 10.20

De volgende fase in het Deltaprogramma: hoe nu verder?

Programmadiirecteuren aan het woord

Lilian van den Aarsen is sinds september 2010 directeur van deelprogramma Rivieren. Eerder was Lilian werkzaam bij het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, onder meer als regiodirecteur Oost. In deze functie was zij portefeuillehouder Rivieren. Haar loopbaan is Lilian begonnen bij de Wageningen Universiteit, waar zij na een biologieopleiding gepromoveerd is bij de vakgroep Ruimtelijke Planvorming.

Herbert Bos is voormalig directeur van het deelprogramma IJsselmeergebied. Herbert volgde de opleiding Land- en Watermanagement. Hij is een alliantie-manager op het gebied van water en ruimtelijke ordening met meer dan twintig jaar nationaal en internationale ervaring. Per september 2014 is Herbert programmaleider bij de provincie Overijssel.

Ans van den Bosch is sinds 15 november 2010 directeur van het deelprogramma Zoetwater. Zij is werkzaam bij het ministerie van Infrastructuur en Milieu, bij het Directoraat-generaal Ruimte en Water. Opgeleid als werktuigbouwkundige heeft Ans achtereenvolgens gewerkt als projectleider en programmamanager op het gebied van onder andere milieu en luchtvaart.

Stephon van der Hulst is sinds 1 mei 2014 directeur van het deelprogramma Zuidwestelijke Delta. Stephon is hydroloog en heeft de afgelopen jaren diverse managementfuncties bij Dienst Landelijk Gebied (DLG) bekleed. Sinds 1 januari 2014 is hij actief als adviseur in de Zuidwestelijk Delta. In deze functie komen de interesse en passie van Stephon voor de watersector en zijn managementervaring mooi samen.

Elze Klinkhammer is sinds maart 2013 directeur van het deelprogramma Waddengebied. Daarvoor was zij secretaris van het Regiecollege Waddengebied. Van 2011-2014 was zij ook voorzitter van de Taskgroup Sustainable Tourism Strategy. Deze internationale groep ontwikkelde in opdracht van Unesco een strategie voor duurzaam toerisme voor werelderfgoed Waddenzee. Per 1 september 2014 is Elze benoemd in de functie van directeur netwerkontwikkeling bij Rijkswaterstaat Noord-Nederland.

KLIK VOOR VERVOLG
PROGRAMMADIRECTEUREN

LOCATIE **CENTRAAL**
TIJD 10.20 - 11.00

De volgende fase in het Deltaprogramma: Hoe nu verder?

Programmadiirecteuren aan het woord

Ivette Meijerink was sinds december 2013 directeur van het deelprogramma Kust. Ivette was sinds 2010 al actief in het deelprogramma Kust als trekker van de Nationale Visie Kust en als plaatsvervangend programmadiirecteur. Ivette studeerde bestuurskunde aan de Universiteit Twente en werkte daarna als programma- en lijnmanager op verschillende beleidsterreinen voor de rijksoverheid. Sinds 1 september 2014 is Ivette gestart bij de Directie Kennis, Innovatie en Strategie van het ministerie van Infrastructuur en Milieu, met innovatie als focus.

Emmy Meijers was sinds 15 januari 2011 directeur van deelprogramma Rijnmond-Drechtsteden (Directoraat-generaal Ruimte en Water van het ministerie van Infrastructuur en Milieu). Opgeleid als bioloog heeft Emmy achtereenvolgens gewerkt als universitair docent, in het milieubeleid en lange tijd voor Rijkswaterstaat (in verschillende functies), meest recent als directeur Water en Scheepvaart RWS Noordzee. Per 1 oktober 2014 is Emmy benoemd tot algemeen directeur van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (NZKG).

Bert Naarding is sinds de start van het Deltaprogramma directeur van het deelprogramma Veiligheid. Bert studeerde bestuurskunde aan de Universiteit Twente. Hij werkt sinds 1995 bij de rijksoverheid, waar hij verschillende functies heeft vervuld bij onder andere de beleidsafdelingen verkeersveiligheid, wegen, en binnenvaart en vaarwegen.

David van Zelm van Eldik is directeur van het deelprogramma Nieuwbouw en Herstructurering. David studeerde landschapsarchitectuur en heeft in verschillende functies gestreefd naar zorgvuldige en integrale ruimtelijke planvorming. Zo leidde hij voor Rijkswaterstaat het programma Routeontwerp van Snelwegen, was hij voor het ministerie van VROM MT lid van de programma-directie Mooi Nederland en was hij oprichter van het Delta-atelier. Per medio november 2014 wordt David de trekker van de Nationale Omgevingsvisie.

KLIK VOOR VERVOLG
PROGRAMMADIIRECTEUREN

LOCATIE CENTRAAL
TIJD 10.20 - 11.00

Opening middagprogramma

Lancering nieuwe versie deltaviewer

Ivo Opstelten is sinds 5 november 2012 minister van Veiligheid en Justitie in het kabinet Rutte-Asscher. Hij is in 2010 tweemaal informateur van het kabinet met VVD en CDA met gedoogsteun van PVV geweest. In dit kabinet was hij voor de VVD minister van Veiligheid en Justitie. Opstelten is burgemeester geweest van Dalen, Doorn en Delfzijl. Daarna werd hij directeur-generaal Openbare Orde en Veiligheid bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en burgemeester van Utrecht, Rotterdam en interim burgemeester van Tilburg.

LOCATIE CENTRAAL

TIJD 13.15

Inluiden van de borrel

Dijkgraven vertellen over hun persoonlijke ervaringen in verschillende functies in relatie tot het Deltaprogramma

Hetty Klavers is dijkgraaf van Waterschap Zuiderzeeland en één van de duovoorzitters van de Bestuurlijke Kerngroep IJsselmeergebied. Voorheen was Hetty Klavers programmadirecteur van het deelprogramma IJsselmeergebied.

Tanja Klip-Martin ziet en ervaart, als dijkgraaf van Waterschap Vallei en Veluwe, de kracht van de open dialoog en constructieve samenwerking binnen het gouden vierkant van overheden, bedrijfsleven, kennisinstellingen en burgers. Alleen zo kunnen we daadwerkelijk en resultaatgericht werken aan een veilige, gezonde en economisch krachtige delta. Als gedeputeerde van de provincie Drenthe was Tanja Klip-Martin lid van het Bestuurlijk Platform Zoetwater.

Carla Moonen is dijkgraaf van Waterschap Brabantse Delta. Daarnaast is ze lid van de Raad van Toezicht van MVO Nederland en bestuurslid van het Groene Brein. Hiervoor werkte ze als raadadviseur van het Kabinet van de Minister-President. Haar prioriteiten zijn het vergroten van de zichtbaarheid van het werk van de waterschappen, de verduurzaming van de waterketen en grensoverschrijdende samenwerking.

LOCATIE CENTRAAL

TIJD 16.00

Excursie Ruimtelijke adaptatie

Bezoek aan een van de proeftuinen in Amersfoort

In Amersfoort kunt u een van de proeftuinen vinden van Ruimtelijke adaptatie. In deze proeftuin is een visie ontwikkeld op de ligging en inrichting van een nieuwe hoofdstructuur in de opzet van de stad: de stadslanzone. Deze vormt een doorgaande groen-blauw structuur door de stad waarin bestaande groene en blauwe structuren kunnen worden opgenomen. Tijdens de excursie is er aandacht voor het proces, de baten van verbeterkansen en de link tussen klimaat en andere vraagstukken in en van de stad.

VERZAMELPUNT	<u>NOODUITGANG TUSSEN WACHTKAMERS 4 EN 5</u>
VERTREKTIJD	11.00 14.00
DUUR EXCURSIE	11.00 - 12.30 14.00 - 15.30
AANTAL	MAXIMAAL 30 DEELNEMERS (VOL=VOL)

EXCURSIELEIDER

Paul Camps is adviseur Milieu bij de afdeling Milieu van de gemeente Amersfoort. Hij vertaalt landelijk beleid en wetenschap naar de uitvoeringspraktijk van de gemeente op de gebieden van ondergronds ruimtegebruik, duurzaam bouwen en ruimtelijke ordening (gebiedsontwikkeling), door het bevorderen van de kwaliteit op de leefomgeving vanuit de natuurlijke systemen van bodem, water en groen.

Breakoutsessie Deltabeslissing Ruimtelijke adaptatie

Ruimtelijke adaptatie in de praktijk

In de breakoutsessie over de Deltabeslissing Ruimtelijke adaptatie laten we zien hoe je in de praktijk met ruimtelijke adaptatie aan de slag kunt. We zullen in deze sessie gezamenlijk met de stresstest aan de gang gaan en daarbij ervaringen delen over hoe je het uitvoeren van de stresstest en de uitkomsten kunt gebruiken om samen met andere partijen concrete stappen te zetten richting een waterrobuust en klimaatbestendig stedelijk gebied.

De stresstest is een manier om zicht te krijgen op kwetsbare plekken in de stad of in het dorp. Kwetsbaar voor wateroverlast, maar ook voor droogte, hittestress en bodemdaling. De stresstest maakt gebruik van bestaande informatie afkomstig van verschillende afdelingen van de gemeente.

DISCUSSIELEIDER

Robert de Graaff is partner bij ORG-ID. Hij is als adviseur en medebouwer betrokken geweest bij het tot stand brengen van de Deltabeslissing Ruimtelijke adaptatie, de intentieverklaringen Ruimtelijke adaptatie en de Handreiking Ruimtelijke adaptatie.

LOCATIE DOME 1

TIJD 11.30 - 12.30 | 14.00 - 15.00 | 15.00 - 16.00

AANTAL MAXIMAAL 40 DEELNEMERS (VOL=VOL)

Breakoutsessie Deltabeslissing Zoetwater

Hoe houden we de zoetwatervoorziening op regionaal niveau op peil?

Er is een gezamenlijke opgave van rijk, regio en gebruikers om te anticiperen op trends en ontwikkelingen die op het gebied van zoet water op ons af komen. Samenhangend nemen rijk, regio en gebruikers maatregelen in het hoofdwatersysteem, in de regionale watersystemen én in het gebruik. Daarnaast geven de overheden, in overleg met gebruikers, helderheid over de beschikbaarheid van zoet water in normale en in droge omstandigheden, en over inspanningen en verantwoordelijkheden. Zij doen dit in de vorm van voorzieningenniveaus.

In deze breakoutsessie wordt ingegaan op de deltabeslissing Zoetwater en vooral op de problematiek en de aanpak om de zoetwatervoorziening regionaal op peil te houden. Daarvoor is iedereen nodig: gebruikers, maatschappelijke organisaties, regionale overheden, waterbeheerders en rijk. Iedereen moet op zijn terrein maatregelen nemen.

Maar dat is makkelijker gezegd dan gedaan. 'Hoe stem je de verschillende acties en actoren op elkaar af?', 'Wie neemt het initiatief, wie werkt mee en wie betaalt?', en 'Hoe wordt de samenloop met andere trajecten zoals de uitvoering Kaderrichtlijn Water, inrichting van de EHS en de ruimtelijke inrichting geborgd?' De nadruk in deze sessie ligt daarom op het proces. Hoe krijgen we de gewenste ontwikkelingen in een gebied van de grond: hoe pak je het aan en wat is er voor nodig. Graag leren we ook van uw ervaringen!

LOCATIE DOME 2

TIJD 11.30 - 12.30 | 15.00 - 16.00

AANTAL MAXIMAAL 40 DEELNEMERS (VOL=VOL)

Sara de Boer

Jan Kreling

Dolf Kern

DISCUSSIELEIDERS

Sara de Boer is senior beleidsadviseur Integraal Beleid bij waterschap Aa en Maas. Zij is projectleider van het Deltaplan Hoge Zandgronden. Dit is een regionaal samenwerkingsproject van overheden en maatschappelijke organisaties rond klimaatbestendige watervoorziening in Noord-Brabant en Limburg. Daarnaast is Sara de regiotrekker voor Zoetwater en vertegenwoordiger van de Zoetwaterregio Zuid-Nederland in het landelijk deelprogramma Zoetwater.

Jan Kreling is beleidsadviseur bij de provincie Overijssel op het gebied van water en ruimtelijke ontwikkeling. Vanuit deze functie is hij projectleider Zoetwatervoorziening Oost-Nederland. Een regionaal project onder aansturing van het Regionaal Bestuurlijk Overleg Rijn-Oost.

Dolf Kern is beleidsadviseur Voldoende Water bij Hoogheemraadschap van Rijnland. Namens de Unie van Waterschappen had hij zitting in het programmateam van het deelprogramma Zoetwater. Daarnaast was hij de secretaris van de zoetwaterregio West-Nederland waar tien bestuursorganen en gebruikers hebben samengewerkt aan een regionaal uitvoeringsplan.

Het voorzieningenniveau

Er is een gezamenlijke opgave van rijk, regio en gebruikers om te anticiperen op trends en ontwikkelingen die op het gebied van zoet water op ons af komen. Samenhangend nemen rijk, regio en gebruikers maatregelen in het hoofdwatersysteem, in de regionale watersystemen én in het gebruik. Daarnaast geven de overheden, in overleg met gebruikers, helderheid over de beschikbaarheid van zoet water in normale en in droge omstandigheden, en over inspanningen en verantwoordelijkheden. Zij doen dit in de vorm van voorzieningenniveaus.

Het voorzieningenniveau is een nieuw instrument wat de beschikbaarheid van zoet water en de kans op water tekorten in een gebied weergeeft. De overheid maakt in de vorm van regiospecifiek uitgewerkte afspraken duidelijk wat de verantwoordelijkheden en inspanningen van de overheid (ook in de toekomst) zijn en wat de verantwoordelijkheden en restrycties voor de gebruiker zijn. Het gaat hierbij om oppervlakte- en grondwater,

en – indien van toepassing – om waterkwantiteit en kwaliteit. Het voorzieningenniveau biedt transparantie aan de gebruikers en wordt op twee schaalniveaus vastgelegd: voor het hoofdwatersysteem en gebiedsgericht. Het voorzieningenniveau komt tot stand via een gezamenlijke dialoog tussen overheden en gebruikers.

In deze breakoutsessie gaan deze verschillende partijen in dialoog. Zij gaan, samen met het publiek, in op de uitwerking van het voorzieningenniveau. Zoals gezegd is het voorzieningenniveau een nieuw instrument dus vragen als ‘Wat is de bedoeling van het voorzieningenniveau?’, ‘Wat heb ik aan een voorzieningenniveau?’, ‘Wat zijn de rollen van de verschillende partijen?’ en ‘Hoe kunnen we hierin het beste samenwerken?’ zullen aan de orde komen.

DISCUSSIELEIDER

Ellen van Mulligen is senior adviseur bij Rijkswaterstaat, Directie Veiligheid en Watergebruik. Op basis van jarenlange ervaring in waterwerk geeft Ellen van Mulligen tactisch en strategisch advies bij projecten die zich op raakvlakken van partijen bevinden. Haar adviezen bij projecten, waarbij water gerelateerde onderwerpen verbonden worden met het gebruik van water, automatisering, vernieuwing in het waterbeheer en nog veel meer, gaan naast op de inhoud vooral in op samenwerking en governance. Ellen is sinds voorjaar 2014 bij de uitwerking van het voorzieningenniveau betrokken.

LOCATIE DOME 2

TIJD 14.00 - 15.00

AANTAL MAXIMAAL 40 DEELNEMERS (VOL=VOL)

Breakoutsessie Deltabeslissing Rijn-Maasdelta

Adaptieve strategie in de praktijk

Samenhang in het hoofdwatersysteem noodzaakt tot samenhang in de besluiten over toekomstige maatregelen in dat systeem. De deelprogramma's Rivieren, Rijnmond-Drechtsteden en Zuidwestelijke Delta stonden dan ook voor de opgave om gebiedsgerichte maatwerkoplossingen te koppelen aan de besluiten over ingrepen in het hoofdwatersysteem met de deltabeslissing Rijn-Maasdelta.

In deze breakoutsessie nemen we u mee in deze 'eenheid in verscheidenheid'. Alle deelgebieden kennen een grote opgave, niet alleen voor waterveiligheid, maar ook voor ruimtelijke kwaliteit, meekoppelkansen en financiering. We bespreken welke mogelijke maatregelen in hoofdwatersysteem de revue zijn gepasseerd en welk kader de deltabeslissing Rijn-Maasdelta biedt voor keuzen in de regio. We laten verschillende gebiedsgerichte voorkeursstrategieën zien, met een speciale aandacht voor de samenhang in het overgangsgebied van de Merwedese.

Met u, als deelnemer van de breakoutsessie, gaan we de discussie aan over het vervolg van de gebiedsprocessen, met vragen als: 'Hoe kun je de bewoners meenemen in een technisch gedreven proces?', 'Hoe kom je tot gezamenlijke financiering van dijken en ruimtelijke ambities?' en 'Hoe verbind je verschillende rollen en verantwoordelijkheden hierbij?'.

LOCATIE DOME 3

TIJD 11.30 - 12.30 | 14.00 - 15.00 | 15.00 - 16.00

AANTAL MAXIMAAL 40 DEELNEMERS (VOL=VOL)

Lilian van den Aarsen

DISCUSSIELEIDERS

Lilian van den Aarsen directeur deelprogramma Rivieren, met medewerking van **Rien van Zetten**, coördinator deltabeslissing Rijn-Maasdelta en **Ina Konterman**, kwartiermaker Vervolg Deltaprogramma Rijnmond-Drechtsteden.

Lilian van den Aarsen is sinds september 2010 directeur van deelprogramma Rivieren. Samen met het programmateam heeft zij de integrale langetermijn voorkeursstrategie voor hoogwaterveiligheid en zoetwatervoorziening voor de Maas en de Rijntakken ontwikkeld.

Breakoutsessie Deltabeslissing Waterveiligheid

Het werken met nieuwe waterveiligheidsnormen

In de breakoutsessie over de Deltabeslissing Waterveiligheid kunt u met uw vragen over het nieuwe waterveiligheidsbeleid terecht. Vragen als: 'Wat betekent de risicobenadering nou precies?', 'Hoe leggen we dat goed uit aan bewoners?' en 'Wat betekent deze nieuwe benadering voor projecten die nu al in uitvoering zijn?', komen daar aan de orde. Na een aantal korte inleidingen zullen we in een interactieve sessie gezamenlijk tot antwoorden komen.

LOCATIE DE DROOGCABINE
TIJD 11.30 - 12.30 | 14.00 - 15.00 | 15.00 - 16.00
AANTAL MAXIMAAL 60 DEELNEMERS (VOL=VOL)

DISCUSSIELEIDER

Marjolein van Zuilekom leidt de interactieve sessie. Ze studeerde bedrijfskunde aan de Radboud Universiteit Nijmegen. Ze is sinds 4 jaar werkzaam bij het ministerie van Infrastructuur en Milieu en sinds enkele jaren betrokken bij de Deltabeslissing Waterveiligheid.

Breakoutsessie Beslissing Zand

Zandige strategie

Zand is een ideaal middel om onze kust te beschermen tegen de stijgende zee: het is flexibel in te zetten, natuurlijk en op de meeste plaatsen economisch aantrekkelijk. Door gebruik te maken van natuurlijke stromingen, waarover we steeds meer te weten komen, wordt zand langs de kust verspreid. Ook de komende tijd zetten we in op 'zacht waar het kan, hard waar het moet'; zand is de eerste keuze voor het versterken van onze kust. Tegelijkertijd zijn er andere opgaven waarmee we graag rekening houden en functies die we graag de ruimte geven.

In deze sessie komt u meer te weten over de inhoud van de Beslissing Zand, de uitdagingen die het gezamenlijk oppakken van veiligheid en ruimtelijke opgaven aan de kust met zich meebrengt en het onderzoek dat nodig is om ook in de toekomst te kunnen vertrouwen op het zandig systeem. Na een algemene inleiding komen praktijkcases uit de regio's aan bod.

De sessie om 11.30 uur richt zich op de Zuidwestelijke Delta.
De sessie om 14.00 uur richt zich op de Hollandse kust.
De sessie om 15.00 uur richt zich op het Waddengebied.

LOCATIE WACHTKAMER 1

TIJD 11.30 - 12.30 | 14.00 - 15.00 | 15.00 - 16.00

AANTAL MAXIMAAL 40 DEELNEMERS (VOL=VOL)

Stephon van der Hulst

Ivette Meijerink

Elze Klinkhammer

DISCUSSIELEIDERS

Stephon van der Hulst is sinds 1 mei 2014 directeur van het deelprogramma Zuidwestelijke Delta. Stephon is hydroloog en heeft de afgelopen jaren diverse managementfuncties bij Dienst Landelijk Gebied van het ministerie van Economische Zaken (DLG) bekleed. Sinds 1 januari 2014 is hij actief als adviseur in de Zuidwestelijk Delta. In deze periode heeft de Stuurgroep Zuidwestelijke Delta haar integrale voorkeursstrategie vastgesteld en is een start gemaakt met de volgende fase.

Ivette Meijerink was sinds december 2013 directeur van het deelprogramma Kust. Daarvoor was zij al bij het programma betrokken als trekker van de Nationale Visie Kust, die in september 2013 is opgeleverd. Het gedachtegoed van de visie is nu verder uitgewerkt in de voorkeursstrategie voor waterveiligheid langs de kust en in de Beslissing Zand. Komend jaar wordt verder gewerkt aan de uitwerking en implementatie van deze strategieën. Sinds 1 september 2014 is Ivette gestart bij de Directie Kennis, Innovatie en Strategie van het ministerie van Infrastructuur en Milieu, met innovatie als focus.

Elze Klinkhammer was sinds maart 2013 directeur van het deelprogramma Waddengebied. Daarvoor was zij secretaris van het Regiecollege Waddengebied. Van 2011-2014 was zij ook voorzitter van de Taskgroup Sustainable Tourism Strategy. Deze internationale groep ontwikkelde in opdracht van Unesco een strategie voor duurzaam toerisme voor werelderfgoed Waddenzee. Per 1 september 2014 is Elze benoemd in de functie van directeur netwerkontwikkeling bij Rijkswaterstaat Noord-Nederland.

Breakoutsessie Deltabeslissing IJsselmeergebied

Flexibel peilbeheer, een nieuw fenomeen

Om de waterveiligheid en de zoetwatervoorziening in het IJsselmeergebied te kunnen garanderen zal het waterpeil van de meren in het gebied op een nieuwe wijze worden beheerd. Deze sessie start met een korte introductie over de deltabeslissing en het waterbeheer in het IJsselmeergebied door Herbert Bos. Daarna zal Ton de Vrieze de deelnemers meenemen in de mogelijke invulling van dit nieuwe fenomeen. 'Wat betekent een meer flexibel peilbeheer op het IJsselmeer en het Markermeer?' Hierbij gaat hij niet alleen in op het wat en waarom, maar ook op de randvoorwaarden en bepalende factoren en de noodzakelijke bestuurlijke en inhoudelijke samenwerking in het gebied.

Na deze toelichting zal er een interactieve discussie worden gehouden met de deelnemers over de mogelijkheden en consequenties van flexibel peilbeheer bij verschillende situaties (normaal en extreem). Aan het eind van de discussie verzamelt de voorzitter de resultaten en worden deze meegegeven aan de betrokken partijen.

LOCATIE WACHTKAMER 2

TIJD 11.30 - 12.30 | 14.00 - 15.00 | 15.00 - 16.00

AANTAL MAXIMAAL 30 DEELNEMERS (VOL=VOL)

Herbert Bos

Ton de Vrieze

DISCUSSIELEIDERS

Herbert Bos, voormalig directeur van het deelprogramma IJsselmeergebied. Herbert is een alliantiemanager op het gebied van water en ruimtelijke ordening met meer dan twintig jaar nationaal en internationale ervaring. Hij heeft in de afgelopen jaren als directeur IJsselmeergebied het advies over de Deltabeslissing IJsselmeergebied afgerond en tegelijkertijd de realisatieagenda IJsselmeergebied ontwikkeld. Water loopt als blauwe draad door het leven van Herbert, zowel professioneel als privé.

Ton de Vrieze, senior adviseur, Rijkswaterstaat Midden Nederland. Namens Rijkswaterstaat heeft Ton een verbindende rol vervuld richting het Deltaprogramma en betrokken organisaties. Daarbij is systeemkennis ingebracht en ervaring met de dagelijkse praktijk van het waterbeheer en gebruik van het gebied. Bij de totstandkoming van de Deltabeslissing IJsselmeergebied is vanuit beheerdersperspectief naar haalbaarheid en uitvoerbaarheid gekeken.

Breakoutsessie Ruimtelijke maatregelen en slimme combinaties

Pilot meerlaagsveiligheid

In het Deltaprogramma is nieuw beleid voor waterveiligheid ontwikkeld. Onderdeel van dit nieuwe beleid is een meerlaagse aanpak. Niet alleen de waterkering(dijk), maar ook maatregelen in de ruimtelijke inrichting en rampenbeheersing kunnen bijdragen aan waterveiligheid. De minister van Infrastructuur en Milieu heeft 3 pilots aangewezen waarin het nieuwe concept van meerlaagsveiligheid in de praktijk wordt ingevuld: Eiland van Dordrecht, de IJssel-Vechtdelta en het Eiland van Marken.

De drie pilots hebben ieder hun eigen spoor, aanpak en aansturing. Tijdens de sessie worden de drie pilots kort toegelicht, en wordt ingegaan op belangrijke kwesties die spelen. Ook wordt ingegaan op de ambities in de pilots hoe om te gaan met de 3 lagen in de meerlaagse aanpak. Omdat er behoefte is om te kijken of de resultaten uit de afzonderlijke pilots elkaar versterken en tot landelijke lessen/aanpak kunnen leiden, werken de pilots samen. Tijdens de breakoutsessie worden de belangrijkste vragen gepresenteerd, en wordt de deelnemers actief gevraagd mee te denken in het beantwoorden ervan.

DISCUSSIELEIDER

Ellen Kelder is programmamanager Water van de gemeente Dordrecht. Zij is daar verantwoordelijk voor het klimaat adaptatie beleid van de stad en ze is projectleider van het Europese Interreg project CAMINO.

LOCATIE WACHTKAMER 5

TIJD 11.30 - 12.30

AANTAL MAXIMAAL 25 DEELNEMERS (VOL=VOL)

Breakoutsessie Ruimtelijke maatregelen en slimme combinaties

Gebiedsontwikkeling nieuwe stijl

In het Deltaprogramma staan de opgaven voor de waterveiligheid, zoetwater en ruimtelijke adaptatie centraal. In de Zuidwestelijke Delta is er ook een opgave voor verbetering van de waterkwaliteit. In het gebied spelen ook problemen die door de Deltawerken zijn ontstaan, zoals achteruitgang waterkwaliteit in het Volkerak-Zoommeer en zuurstofloosheid in de Grevelingen. Harry van Huut licht deze toe.

In de breakoutsessie laten we zien op welke wijze we tot oplossingsrichtingen zijn gekomen. Een integrale aanpak voor gebiedsontwikkeling en een nieuwe marktbenadering staan daarbij centraal. Bij de marktbenadering, die Ben Spiering presenteert, betrekken we o.a. ook de ideeën voor de getijcentrale in de Grevelingen.

Daarnaast wordt het concept van gebiedscoöperaties toegelicht, die moeten zorgdragen voor uitvoering en financiering van de watergerelateerde opgaven in combinatie met regionale economische ontwikkeling.

In de breakoutsessie gaan we na of deze nieuwe ontwikkelingen kunnen worden toegevoegd aan de instrumentenkoffer voor uitvoering van het Deltaprogramma en andere wateropgaven.

LOCATIE WACHTKAMER 5

TIJD 14.00 - 15.00

AANTAL MAXIMAAL 25 DEELNEMERS (VOL=VOL)

Stephon van der Hulst

DISCUSSIELEIDERS

Stephon van der Hulst, met medewerking van **Harry van Huut**, projectmanager Rijksstructuurvisie Grevelingen-Volkerak/Zoommeer en **Ben Spiering**, projectdirecteur Getijdencentrale Brouwersdam.

Stephon van der Hulst, is sinds 1 mei 2014 directeur van het deelprogramma Zuidwestelijke Delta. Stephon is hydroloog en heeft de afgelopen jaren diverse managementfuncties bij Dienst Landelijk Gebied van het ministerie van Economische Zaken (DLG) bekleed. Sinds 1 januari 2014 is hij actief als adviseur in de Zuidwestelijk Delta. In deze periode heeft de Stuurgroep Zuidwestelijke Delta haar integrale voorkeursstrategie vastgesteld en is een start gemaakt met de volgende fase.

Breakoutsessie Ruimtelijke maatregelen en slimme combinaties

Het spel en de knikkers

De Deltabeslissingen zijn genomen en het Deltaprogramma komt in een nieuwe fase. Van beleidsvorming gaat de focus nu naar uitvoering. In veel gebieden zijn nu andere trekkers aan zet. Zij brengen randvoorwaarden op orde om de vervolgproujecten te kunnen starten. ‘Wat betekent dit voor het Deltaprogramma en voor de verschillende trekkers?’ In deze sessie bedenken we gezamenlijk oplossingen voor de belangrijkste dilemma’s die zich nu voordoen. Je staat namelijk niet alleen voor de uitdagingen, maar met jou nog vele anderen.

LOCATIE WACHTKAMER 5

TIJD 15.00 - 16.00

AANTAL MAXIMAAL 25 DEELNEMERS (VOL=VOL)

DISCUSSIELEIDER

Bart van der Veer is manager op het gebied van water en ruimtelijke ordening met meer dan twintig jaar ervaring met name opgedaan bij het Hoogheemraadschap van Delfland en het Hoogheemraadschap van Delfland. Hij heeft de afgelopen jaren als clustertrekker gewerkt bij het deelprogramma Rijnmond-Drechtsteden en helpt nu mee om het vervolg vorm te geven.

Breakoutsessie Evacuatie bij grote overstromingen

Module evacuatie bij grote overstromingen

Op 28 september 2014 heeft de minister van Infrastructuur en Milieu een website en app openbaar gemaakt die informatie geeft over overstromingsrisico's voor burgers en bedrijven op postcode niveau. Tevens wordt inzicht gegeven in mogelijk handelingsperspectief waarbij ook praktische tips worden gegeven.

Tijdens deze sessie worden de website, app en het platform Basisinformatie toegelicht en is er alle gelegenheid voor vragen en tips. Vervolgens gaan we ons verdiepen in hoe u deze tools kunt gebruiken in uw werk.

LOCATIE WACHTKAMER 6

TIJD 11.30 - 12.30 | 14.00 - 15.00 | 15.00 - 16.00

AANTAL MAXIMAAL 25 DEELNEMERS (VOL=VOL)

DISCUSSIELEIDER

Klaas Kusters is projectdirecteur bij Rijkswaterstaat en verantwoordelijk voor het project Module Evacuatie bij Grote Overstromingen (MEGO). Dit gebeurt in nauwe samenwerking met het ministerie van Veiligheid en Justitie, de waterschappen en de Veiligheidsregio's.

Breakoutsessie Rol van ontwerpen in het Deltaprogramma

Kracht van het ontwerpen

Ontwerp heeft niet alleen een belangrijke bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van het Deltaprogramma, maar kan een minstens even grote bijdrage leveren aan het vervolgetraject. Daarbij kan gedacht worden aan zowel een procesrol in de formulering van de opgave en het creëren van draagvlak, als een vormgevingsrol bijvoorbeeld door het verbeelden van mogelijkheden en het vinden van vernieuwende integrale oplossingen. Zowel de 'handreiking ruimtelijke kwaliteit' van het Hoogwaterbeschermingsprogramma als het advies van het College van Rijksadviseurs benoemen rollen en deze zullen worden toegelicht. Concrete voorbeelden van deze verschillende rollen zullen worden gepresenteerd.

Na deze toelichting zal er met behulp van cases een verkennend interactief gesprek met de deelnemers worden gevoerd over de rol die ontwerp in het specifieke geval zou kunnen vervullen en tot welk resultaat dat leidt. Er worden cases beschikbaar gesteld, maar deelnemers kunnen ook zelf een voorbeeld inbrengen. Deelnemers krijgen een kleine herinnering mee.

LOCATIE HOUTWAGEN

TIJD 11.30 - 12.30 | 14.00 - 15.00 | 15.00 - 16.00

AANTAL MAXIMAAL 30 DEELNEMERS (VOL=VOL)

Joke Schalk

Michiel van Dongen

DISCUSSIELEIDERS

Joke Schalk, Ateliermeester Delta-atelier in samenwerking met Michiel van Dongen, ontwerper Delta-atelier. Joke is als landschapsarchitect direct na haar afstuderen in 1992 gestart met ontwerpend onderzoek. Vervolgens heeft zij gedurende circa 15 jaar bij een aantal gemeenten in diverse projecten gewerkt, soms als landschapsarchitect, soms als projectleider, met in de loop der jaren een toenemende complexiteit en een hogere bestuurlijke gevoeligheid. De afgelopen 7 jaar heeft zij vooral ateliers geleid, waarvan de eerste vijf jaar gebiedsateliers voor provincies en de laatste twee jaar voor het Delta-atelier (onderdeel Deltaprogramma).

Michiel van Dongen heeft als landschapsarchitect ruime ervaring opgedaan bij diverse werkgevers en op verschillende schaalniveaus. Hij heeft als ontwerper gewerkt bij Rijkswaterstaat, diverse bureaus en de gemeenten Ede en Breda. Sinds 1998 werkt hij aan nationale opgaven op het raakvlak van stad en land. De laatste drie jaar heeft hij zich verder verdiept in het Deltaprogramma: water en ruimte.

P

